

KOMENTAR

Kako tri šole ustrahujejo pol države

Pravljica o tem, kako tri zasebne osnovne šole ogrožajo 447 javnih.

Janez Zalaznik / Ljubljana

18. 2. 2015, 16:18

Morda sem res butast, ampak ne razmem veličine problema, za reševanje katerega se je združila med seboj sprta leva politična opcija. Nič čudnega, po javni osnovni šoli sem namreč hodil v zasebno srednjo šolo. Sicer sem po njej začuda odlično opravil javno maturo in potem še FDV, ampak posledice so mi gotovo ostale.

Vihar, ki ga, kot rečeno, ne razmem, se je začel, ko je ustavno sodišče odločilo, da je osnovna šola obvezna in da mora država zato javno priznan program v celoti tudi plačati. Doslej je ena zasebna osnovna šola dobila program v celoti plačan, dve pa 85-odstotno.

Tri zasebne ogrožajo 447 javnih

SD, ki jo Združena levica potiska na sredino, je zavohala svojo priložnost, pograbila rdečo zastavo in krenila v boj za javne osnovne šole. Spet se gremo partizane in domobrance. Ne? Potem mi, dragi borci za javno šolstvo, razložite, kako lahko tri (3!) zasebne osnovne šole, ki izvajajo javni program, ogrožajo 447 javnih osnovnih šol.

Zanimivo, da borci za javno šolstvo niso videli problema, dokler je v zasebnih šolah, ki izvajajo javni program, država plačala 85-odstotkov tega programa, v zrak pa so skočili za 15 odstotnih točk več. Mimogrede, gre za dvesto tisoč evrov na leto, toliko nas na leto stane pet poslancev. Bomo šli za dvesto tisoč evrov na štiri milijone evrov vreden referendum?

Seveda, doslej se ni splačalo, bodo rekli, zdaj bo pa osnovna šola dober biznis. Najbrž ne vedo, da mora vsak zasebnik, ki želi ustanoviti šolo, sam zagotoviti prostore ter dobiti blagoslov države, denar dobi pa le za izvajanje programa. Vsak, ki ga zanima dobiček, bo prostor raje oddal.

Šolstvo in zdravstvo bo javno, pa če crkne

Namesto da s spremembo ustave ščitimo javno osnovno šolstvo, ki ga nihče ne ogroža, (vsekakor pa bistveno bolj kot zasebne šole šolski ministri vsak z novo reformo) bi se lahko podpisniki pobude vprašali, kaj bodo storili, da javna šola ne bo postala še bolj zbirokratizirana, kako poskrbeti, da za varnost otroka med odmori ne bo treba skrbeti njegovi materi, kako motivirati učitelje ter preprečiti, da osnovna šola ne (p)ostane stroj za množično proizvodnjo odličnjakov, ki ne znajo misliti. Mučno, dolgočasno delo, ki ne prinaša političnih točk.

Parole javno zdravstvo in javno šolstvo so bolj udarne. Toda ali je vaš zobozdravnik morda koncesionar?!?! Ste potem v zasebnem ali javnem zdravstvu? V javnem, ampak zelo verjetno ne čakate dve uri v čakalnici. Podobno je z zasebnimi šolami, ki izvajajo javni program. Če ne verjamete, si lahko preberete [tole diplomsko nalogo, sicer o srednjih šolah](http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Setina-Martina.PDF) (<http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Setina-Martina.PDF>). Ob enakem programu dijaki zasebnih šol boljše ocenjujejo odnose med njimi in s profesorji. Očitno znajo delati nekaj drugače.

Drug argument je, da je javna šola laična. To drži, ampak le ena izmed treh zasebnih osnovnih šol je cerkvena. To, da je javna šola laična, pa ne pomeni, da je ideološko nevtralna. Tega ni, javna šola je, to sem se naučil na FDV-ju, ideološki aparat države. Države, ki ljubi enakost, sovraži konkurenco in kjer vplivni in premožni vse zadeve rešijo s pravim odvetnikom.

Brezplačno in dostopno, ali mora biti tudi javno

Seveda mora šolstvo tako kot zdravstvo ostati brezplačno, kakovostno in dostopno vsem, ampak ali to pomeni, da mora biti izključno javno. Je najboljša pot do kakovosti to, da prepovemo vsako izbiro. Jaz menim, da je ravno pravica do izbire in konkurenca motivacija za izboljšanje. Ampak kot rečeno, morda sem malo butast.

[Preberite še članek Financiranje bi ločili z zakonom.](#)